

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Title:

Letter from
Brit Iwrit Olamit
to
Simonsen, David

Corporate sender:
(Berlin, Germany)

(Berlin, Germany)

(Berlin, Germany)

(Berlin, Germany)

Recipient: Simonsen, David
(Kopenhagen, Denmark)

Resource type: text

Extent: 9 pp.

Languages: de

1931-11?

Id: dsa_bra-boer_0462.tif

Related:

ידיעות הברית העברית העולמית

גליון ב

Brit Iwrit Olamit

Berlin W 15
Kurfürstendamm 61

הוצר המרכזי

ברלין
רחוב קורפוסטנדאם 61

מסלול חתימה

על המשב

בגליון א' ל"ידיעות הברית העברית העולמית" העמדנו את הכינוי אל החד הכינוי, שמעא דבר יסודי ה"ברית העברית העולמית" בקולמנו. בכינוי ההדפוס האחרונים נוכחנו לדעת, שה"ברית העברית העולמית" הולכת וכו- בעת את מקומה המרכזי בהיונו הצבריים. בכמה מדינות ומקומות וולכים ומת- ארגונים סביבם ל"ברית", הטתדרויות "הרבות" השונות הולכות ובסטרות אל ה"ברית העברית העולמית, מכריזות על עצמן כאל כניסיה של ה"ברית". החסתר- הפבריות הקיומות אף הן מכירות, טחקמת מרכז עברי עלינו להנחיה הפברית העולמית הוא תנאי הכרחי לבטוח הנחיהנו והרחבתה. כדי, שהוד המרכזי יוכל לטיים את הקדמת-הארגון הראשונה של ה"ברית" בהצלחה ולעבור למסורת-המשל הראשונה, ויכיר הסניפים השונים וחברינו בארץ הם הם לתמוך בוד המרכזי המיכה ממסית ולהמצוא לה את האמצעים הדרושים לכך. אנו מוכרחים ללכות אינסטרקטורים למדינות אחדות לשם ארגון מפעלינו, אנו חייבים לפתוח בהכ- נות לקונגרס עברי עולמי, אנו חייבים להמצוא תמיכה למוסדותינו הפבריים הכוראים חתה סבל לא יטויר, והחובה מוטלת עלינו כמו-כן לפתוח במפעל מיו- חד - ופ"ו שיטה קבועה - להצלת חספרות הפברית וחדושה. מפעל הכללי ומפעל קרן החרות הם הם שיאפשרו לנו את הגשמת החקתה, טעולטנו חולה ב"ברית העברית העולמית".

לסיכך אנו קוראים לכל חברינו וראסי כניסיונו, לכל היושקים בעבודה פברית הם הם, שיצטלנו כעת על העמדת ויקדישו את כל כחם נהג- טמת מפעלינו. מעל הכלל מוכרח להגמר - ובהעלחה - במסך הדי/ כמליון ורבע מקום פריכים חברינו באלי היכלת להרום הרו מו ת - י ס ו ד לקרן החרות הפברית. תשעה קשה בכל החטוזה - אוטם אל אף כל המכלוליה עלינו להחזיק מימד, להקים את ה"ברית העברית העולמית", להבטיח את קיום מוסדותיה- נו הצבריים ולאחריהם.

אל יאדר איס מאתנו בעבודתנו בטעה קשה זו !!

על

לאחר שהוקמו הקטרים הראשונים בין הוד המרכזי ובין החברים בכני- פים, השתדל הוד"מ לחזק קטרים אלה ולקודר את החבריה לפעולה מעשית. הוד"מ המרכזי עבד כרוז על ה"ברית" ועלולותיה בכלל וכרוז מיוחד אל הטלפ בערוף אינסטרקטוריות על יסוד ופידות-טלפ והגשמת מטעל וולגה, כרוז טולח בערוף ה 800 טוטטרה. מו ביל גרמניה הוצאנו כרוז גרמני מיוחד, כמו-כן פרסם הוד"מ מכתב, טטולה ע"י החסתרות הציונית לכל האגודות הציוניות בגרמניה (יותר מ 500 בערך) בערוף מכתב-לואי מאת החלת הסתדרות הציונים, טטורר את ציו- נו גרמניה ליסד כניסים מקומיים ל"ברית". כדי להזם את הקטרים עם הסניפים עם הוד"מ עליהם מיוחדים לושידות "הרבות" בפולניה וקיא. למולכיה כטל חבר הוד"מ המרכזי דר"מ. מ. פ. ו. נ. ט. שהרצה בושידה בדבר ה"ברית" ויבד יחד עם חבר הוד"מ דר"מ יאקב כהן את מעש-חטטרה של "הרבות" פולניה ל"ברית" (עין להען). בלישא עשה זמן רב המטורר יחטק למדן בתור עליה ה"ברית". האחרון בקר כמה קחלות מארי ליטא ונחל תלמולה בין החוגים השונים וביחוד בחוגי הנוער על ה"ברית העברית העולמית". בעוד ימים אחדים יצא חבר הוד"מ הט דר"מ. מ. פ. ו. נ. ט. לליטא לעוד לחברים כטפאליהם. דר"מ פ. ו. נ. ט. ירץ בקר את ברטליו והלמתף בהנחה היסוד לטניף המקומי של ה"ברית". בקרוב יצא הדר"מ פ. ו. נ. ט. גם להמבורג לשם סדור כניף מקומי. במסך טני החדשים האחרונים יצאו ממטרד ה"ברית" כ 600 מכתבים טרטייה, חוץ מכוזים, חוזרים וטטר דברי-טפוס. הוד"מ נחל גם מו"מ עם הב- רות טירי ותודיות ואנשים טרטייה בדבר המיכה למוסדות הצבריים במזרח- אירופה. המו"מ עור טרם נבטר. הוד"מ החליש לפתוח במפעל עברי פולג, לשם כך ארכים טלון מיוחד. אנו מקוים, טטל חברינו באטר הם הם, וביחוד הנוער הצברי, ריחמתו בסדור המפעל העברי העולמי ובהגשמתו.

מפעל הסלע

בשני חודשים עברו מיום הוצאת הסלע ע"י הו"ד המרכזי והוא הולך ומתפס בכל הארצות. ביותר מעשרים מדינות החלו הבריבו במפעל זה ובאור אי-אלו מדינות יתחילו במפעל בהמשך הבא. כ-20 000 סלעים יולחו לחפצה. את המקום הראשון מופסת ליסא. במדינה זו מתנהל מפעל זה במרץ יוצא מן הכלל. אין לך כמעט פנה נדחה ישראלית בליסא, שהסלע לא חדר לחוכה. גם בגרמניה הולך מפעל הסלע ומתפתח בכוון הרצוי, ויש לקוות, כי לאחר מסולח מכחב-ההודו מאח הנהלת הסתדרות הציונים יהזק המפעל. גם בבלגיה, הולנדיה, צרפת ויטרי ארצות המערב מתנהל המפעל במרץ. בהודו הבא יתחילו המפעלים בטולניה, רומניה ויוד.

ענין רב ישנו למכתבים, המתקבלים במסדר ה"ברית" בדבר הסלע. הפרופ. למתימטיקה באונברסיטה של קיל ומנהל המכון למתימטיקה באוניברסי-טה העברית בירושלים ד"ר א. פ. ר. נ. ק. ל. לדוגמא, כותב במכתבו מז' השון "... אחרי טובי הנה זה עכשו מירושלים, קרשתי את כרוזכם והנני לשתף אותי ואת אשתי ושלשה מילדי (אלה הם היודעים לדבר עברית) בארגונכם. יהי רצון, שתצליחו בכלל ושיעלה בידכם בפרט ליצור בגרמניה הנועה עברית יותר הזקה והיה מהיום". ... מעשה זה של הפרופ. פ. ר. נ. ק. ל. כמס מעין מופת לרבים, והרבה משפחות-כוללות כמפתו אל ה"ברית" כשטר ערי גרמניה. כדאי הדבר, שחב-ריבו ילכו בדרך זו ויכניסו בעול הסלע את כל בני משפחתם.

מטבלה זו שלפנינו יש לראות את ראשית התפתחותו של מפעל הסלע:

מדינה	סלעי-שם	סלעי-זחב	סלעי-נוצר	סלעי-החבל
אוסטריה / זריכה	160	30	180	340
אמריקה / ניו-יורק	400	300	300	1000
טיקו	100	50	100	250
אנגליה / לונדון	100	100	100	300
לידז	150	30	100	280
קליימן, לונדון	50	50	50	150
אטייה / דורפה	100	50	100	250
אפריקה / יוהנסבורג	100	50	100	250
ארגנטינה / בונאס-אירס	100	100	100	300
ארץ ישראל / ירושלים	300	50	50	400
הל-אביב	100	50	100	250
בולגריה / פלובדיב	300	100	250	650
בלגיה / אנטורפן	300	100	50	450
ברוסל	50	-	50	100
גרמניה / ברלין	1190	345	520	2055
ברסלוי	150	50	150	350
המבורג	100	50	100	250
ליפסיאה	100	50	100	250
קניסברג	50	10	50	110
ארטורס	20	10	20	50
דוסן	30	15	30	75
סן	20	5	20	45
אינסטרבורג	20	10	10	40
זרביקן	30	15	20	65
מגדבורג	10	-	10	20
דנציק	100	50	100	250
דניה / קופנהגן	150	65	90	295
הולנד / האג	50	100	50	200
לטביה / ריגה	100	50	100	250
ליטא	2200	350	3000	5550
פולניה / ורטה	100	50	50	200
גליציה המזרחית	50	25	50	115
צ'כיה / פרג	50	25	50	125
מונקן	100	50	200	330
צרפת / פריז	500	100	100	700
רומיניה / קייסינוב	200	100	200	500
טוריה / אלמא	50	25	30	105
טצריה / ציריך	50	20	30	100
סך-הכל לפי הסוגים	9 730	2 800	8 670	17 000

כל וצעה, התבקשים להתבררם עפרטים מתבקשים להמצוא לנו תיכף את כל הסכומים הנמצאים תחת ידם מהכנסות הסלעים.

כ.ט.נ.י.ט.ח.

אגודת ישראל: במוצאי חג הסוכות ש.ז. נתכנסה כנסית ה"הסתדרות העברית" בוין, שבה נחקקה פה אחד החלטה, שהסתדרות העברית" בוונה תמסך סניף ה"ברית העברית העולמית" באוסטריות. עם הסניף הוא - "הסתדרות עברית" סניף הברית העברית העולמית בגוסטריה". הכנסיה בחרה בועד פועל חדש, מכתה מורשה מיוחד לאניכי הנלע ונגשה לרכישת חברים חדשים לסניף. בין חברי הועד טד הסניף נבחר גם חבר המועצה טל ה"ברית" דר" ר. ז. ס. ל. ו. ס. החברים מקוים להפיץ באוסטריות כ 1000 סלעים. גם ההסתדרות של אמורים העבריים בוונה החליטה להשתתף באופן פעיל בעבודה הסניף האוסטרי. האספה הכללית של ההסתדרות המורים הטילה על כל חבריה, מיהיו סולעים את סלע הברית ושיהיו פעילים לטובת ה"ברית" ומפעל הכלע בחוגיהם. יושב ראש ההסתדרות המורים, מר ה. ר. ז. ב. ר. ג. הציג, שה"ברית" תעסק גם בלקוט החומר על התנועה העברית בכל רחבי העולם. זה האחרון עומד למסור לרשות ה"ברית" את כל החומר בדבר "דוברי עברית", טאסף במשך שנים.

אמריקה: חבר הועד המרכזי טל ה"ברית" דר" א. ר. ז. ב. פ. ל. ד. שיצא לפני זמן-מה לארצות הברית של אמריקה, הבטיח להקדיש מזמנו לטע ארגון סניף ה"ברית" באמריקה. מלבד העבודה בניו-יורק, התחיל החבר אפרים י. מל בטשיקו בפעולה בין חבריו בעירו. סולחו לו סלעים וחמר תעמולתי. החבר מפל הציג לוע"מ, שיתחיל תיכף בהוצאת ירחון עברי מרכזי.

אנגליה: סניף ה"ברית" באנגליה - ההסתדרות "תרבות" בלונדון - החל כבר במפעל הסלע. החברים מבטיחים להקדיש את כל כחותיהם להפעל הסלע והם מלאים תקוה, טיעלה בידם להפיץ במדינתם מספר הגון של סלעים. בלונדון התנהלה ראשית הפעולה לטובת ה"ברית" ע"י החבר מ. ט. מ. י. ל. ר. לפני שבועות אחרים התקיימה אספה גדולה ובה הונח היסוד לסניף המקומי של הברית נבחר ועד קלטה חברים, שנגט תיכף לעבודה הארגון וסדור מפעל הסלע. מז-כיר הסניף, החבר ט. ו. ל. ו. נ. ס. ק. י. עבר חכנית-עבודה לטובת קרן התרבות, שלהגשמתה יגטו באל"ה הימים.

אוסטריה: עפ"י האינציאטיבה של חבר המועצה טל ה"ברית", דר" י. נ. ד. ל. נעטו כבר בסלין (דורפט) כל ההכנות ליסוד הסניף הארצי באסטיה ולמפעל הנלע. החברים באסטיה עומדים להכריז על "טבו עברי" בארצם ובארצות הסמו-כות לסביה ופינענדיה. הדר" נ. ד. ל. יבקר את פינלנדיה בימי החנוכה וישו-רר את חבריו במדינה זו לעבודה לטובת ה"ברית".

אמריקה הדרומית: חבר המועצה טל ה"ברית העולמית", פרופ. דר" ל. ל. נ. ד. ו. י. הודיע לוע"מ, שהוא נכון לעזור למפעלי הברית במדינתן. הועד המרכזי במכתב מפורט להסתדרות "תרבות" באמריקה הדרומית, גם העציאה לה את כל ההמר הדרוטי וכנסו מחאים טל סלעים, כדי שהחברים יוכלו לפתוח תיכף במפעל הסלע. פרטים על ההסתדרות העבודה באמריקה הדרומית אינם עדיין בידנו.

ארגנטינה: הוע"מ פנה לחבר נ. ג. י. ז. א. נ. ג. בבואנוס-אירס אשר בארגנטי-נה ומלא את ידו להתחיל תיכף בארגון הסניף בארצו. שולחו לו החומר הדרוטי וסלעים.

ארץ ישראל: חל-אביב: מסעם מרכז אגודת הסופרים בא"י, גרוד מגיני הספה והארגון להטלטה העברית התקיימה בגמנסיה "הרצליה" בתל-אביב באמצע אוקטובר אספה באי-כח ההסתדרויות, הארגונים הסונים, מורים ועסקנים לטע יצירת הסניף הארץ-ישראלי טל ה"ברית". יושב כראש הדר" א. ב. ע. ה. טפנה בקריאה אל כל החברים לתרבות ולשון העברית להתאחד לניס פעולה מאור-גנח. יעקב פ. י. כ. מ. נ. הרעה על דרכי יצירת הסניף בא"י וצורת עבודתו. המר-צה הדיגט, טרק בהסתחפות המוני היטוב העברי תעליח פעולה ה"ברית" בארץ ישראל. המרצה ימד גם על העבודה התרבותית המיוחדת, טעריכה להאסות בין הנוצר העברי. דר" ב. ט. ו. נ. ז. ו. נ. ד. בר על האידואולוגיה טל מפעל ה"ברית", על המעב התרבותי, על הובחנו לתרבות ועל ערך כנסו התרבות בעבודה התחיה, לאחר וכות ער מצד דוב חברי האספה, הוכרז על יסוד סניף ה"ברית" בארץ ישראל ונבחרה הנחיה זמנית לטע ארגון הסניף בת"א ובטטר ערי הארץ ומוטבותיה, טדור תקבון וקביעת דרכי העבודה. להנחלה נבחרו הגב. י. הררית יעקב שיכמן, דר" א. באוס, ר. גרוסמן, ו. ברגמן, א. טלונסקי ואינג. טבזנר. הועד המרכזי ילח לסניף ה"ברית" בתל-אביב בתור משלוח ראטון 250 סלעים וחמר תעמולתי.

ירושלים: גם בירושלים התקיימה עפ"י קבוצה אינציאטיבית, טבראכה עומד הדר" א. י. ז. נ. ט. ד. ט. בתער בית הכנסת "יטורון" אספה גדולה

טבה היתהנו כ 400 איש ממכיילי ירושלים ומן הנוער דר" איזנכטרס הרצה על ה"ברית" והקונגרס העברי. העבודה האינציוואטיבית ממשיכה כמו-כן לנהל תשומה בחוגים מצומצמים על ה"ברית" והפקודה. ע"י דרישה לולתו לה שללים להפצה והמר תשומתי. הוא המרכזי של ה"ברית" צורך את תשומת לב חברינו בארץ ישראל, שיאספו את העצדים הנהוצים לאחוד הסניסים בח"א ובירו- שלים לטניף אלף-ישראל, שבידו תוכז כל עבודת ה"ברית" בארץ ישראל.

בולגריה : עבודת הסניף הולכת ומתפתחת. ועד הסניף בקט להמציא לו עוד סל- יום להפצה והבטיח לשלח בימים הקרובים כסף מהכנסות הכלים. חברינו בבולגריה עומדים כעת בעני שלחמה קשה. בקטר עם הבחירות לועדי בתי הנפר העבריים, התהילו המהגוללים בהחשפה חדשה נגד הלשון העברית, הסו- דרת כשה בתי הנפר של היהודים. חברינו מהכוננים לזויעא חוכרת מיוחדת מוקדעת לסאלת טעם ההוראה העברית ומבטלים את הוצ"הם להמציא להם את כל החומר הדרוש לחוכרת זו. הוצ"הם ישמרו בכל כחו לימין חברינו בבולגריה במתחמת על השלסט חלשון העברית בבתי הנפר שבמדינתם.

בלגיה : ע"י הזמנתה של "הסתדרות עברית" התקיימה באנטורפן ב 6 באוקטובר אספה, טבה היתהנו באי-כה עצירי מזרחי, עצירי חם, צורניס-רויזיו ניססים, הגודה הסטודנטים " אטונה", בי"חד, הנוער העברי ועוד. האספה דנה בשאלת יסוד סניף ה"ברית העברית הקולומית" בבלגיה. נבחרה ועדה-סלע מואי-כה כל ההסתדרויות, וועדה בקרת בה שלמה חבויס. באספה גופה הפיצו את חוברות התלמידים (500 טלפים לפרך). מלבד התשומה ספאל פה, מנהלים החברים בבגיה גם תשומה בכתב ע"י מודיעות, מאמרים, טלפטים וכו". החברים מקוים לסיים את מפעל הסלע. עד סוף חרס נובמבר. בא-כה "הסתדרות העבריים" באנט- ורען בקר ב 20 באוקטובר גם את כרוסל ונא בדברים עם חברים אחרים בדבר יסוד סניף ה"ברית" וכדור מפעל הסלע בבירוסל. מר י ל י ה י ו ק קבל על עצמו העקיר מורשה ה"ברית" בבירוסל והתחיל בהפצת הכלים. החברים מאמינים, טאלו כה נואס מיוחד מפעם הוצ"הם לבלגיה, היו יכלים להגביר את עבודתם לטובה ה"ברית".

ברסלוי : מפעל הסלע בבירלין מתנהל ע"י חברי בית העם העברי, חמסד, הלו"צה לעבודה עברית בין הנוער, ק.י.פ., עצירי מזרחי, ביתר וכו" חוברות הטלפים בחלקו להפצה בין 100 איש בפרך. הוצא גם כרוז גרמני בדבר הסלע. בטוף אוקטובר התקיימה מפעם המועצה לעבודה עברית בין הנוער ואספה עם רבוע גדולה, טבה היתהנו כמפס כל ארגוני הנוער העבריים בבירלין. כאמו החברים: נ. ל. ו. י. נ, דר" טורט יבר, הלר, דר" רבידוביץ, דר" סולוביץיק ועוד ימים אחרים חתכנס בבירלין אספת הסולעים ובאי כח ההסתדרויות בדבר יסוד סניף ברסלוי, סירכו ברשותו את כל העבודה העברית.

גם בערי חסדה בגרמניה מתעוררת העבודה לטובה ה"ברית":
ברסלוי : נהרסלוי טחה בפעולה ה"ברית" ועד מכין, שבראשו עמד דר" רבין, דר" יאקבסון, דר" פרג, הרב דר" סימנטון, מר י. טכטל, גבר" א. ארלין, ט. פינצבור. הואד המכין פרסם כרוז בעברית ובגרמנית בדבר יסוד הסניף בברסלוי. בראסיה נובמבר בקר הדר" רבידוביץ, ע"י הזמנת החברים, את ברסלוי והוציא טם באספה גדולה על הנושא " הוציאה העברית בארץ יראל ובגולה". האספה הכריזה על יסוד הסניף בברסלוי, נבחר ועד זמני ובגשה היכף למפעל הסלע ולמגביה קטנה לטובה קרן החרבות של ה"ברית".
האברגו : חברינו בהמבורג הזמינו את הדר" ט. רבידוביץ, סיכוא ויטחתך ביסוד סניף ה"ברית" בהמבורג. הדר" רבידוביץ קבל את הצעה חברינו בהמבורג **זרבריקו :** לעני הצי טבה פירן נוכז בזרבריקן "חוג עברי", המתאסף פעמיים לחדש לטם עבודה עברית. ע"י החוג העברי מתקיימים כעורים ללמוד חמשה ימים- ירח. הדר" ל. ו. י. נ. ארץ, הוקמד בראש החוג בא כקטרים עם הוצ"הם של חב. בדבר היתהנו העבודה העברית בעירו ובדבר ארגון סניף ה"ברית". עולתו לו טלפים וחומר תשומתי ומפעל הסלע בזרבריקן. חולך וביטח.
עובדים בכחץ גם החברים בארץ ו י ט; איזנכטבורג, עכן וכו".

ו י י : את עבודת הארגון ומפעל הסלע בדניה קבל על עצמו חבר המועצה של ה"ברית" הרב הראשי דר" פ ר י ד י ג ר בקומנהגן. על ידו מל- נתף בפעולה החברים בנימין סו ל ר ו א ר ט י ק. דר" פרידיגר פרסם בשתון היהודי בדניה מאמר על ה"ברית העברית" והחרבות העברית. כמו-כן פרסם כרוז בדבר הסלע. החברים בדניה יפתחו גם במפעל לטובה קרן החרבות.

הולנדויה : בהתחלוחו של החבר ט י ט ל בואג הונח היסוד לארגון סניף חב. בחולנדיה. הואד המכין פרסם כרוז על הברית והכיל בשתון היהודי בהולנדיה, עולתו כמו-כן טכהני-הזמנה לאיטיה מפורסמים בהולנדיה, טיצטרסו לעבודה ה"ברית". הרבה מי המוזמנים נסרו לבקשת החברים, ביניהם: הרב ד י פ ר י ט, דוענט בב"המד לרבנים באמסטרס, המועדון העברי באמסטרס ועוד. מפעל הסלע מונהל המרץ רב.

ל ט נ י ה: לרגלי הבחירות לסיים הלשבי לא יכלו חברינו בלשבי להחליט עד הנה בפולנות ה"ברית". כעת אנו נגשים לעבודה, דר" וטרמן, הצמד בראש ה"אגודה לחרמת אשמות עברית ומצב בלשביה", המתיקמה זה ארח עשרה שנה, בא בקשרים עם הו"ח"ה של ה"ברית" מדבר ארגון הסניף ומפעל הסלע בלשביה. כל האגודה העברית מרוכזה בארץ זו בגאנסיון העברי בריגה. למרות התחלפות של חברינו, לא עלה בידם עד כאן ליצור הסתדרות עברית מרכזית בלשביה. אטקד נעשה טוב הנסיון ליצור הסתדרות עברית וגם נסיון זה לא הצליח. אכטנו הויצה המעה, שהחברים בלשביה יסמנו לדריסתה של ה"ברית" ויאר-גבו את בניף ה"ברית" במדינתם.

- ל ט א: דחיפה עצומה להסתדרותה של התנועה העברית בליסא, שבצונוחיה מטמחים את לב כל החרדים לגורל תרבותנו, נכתבה הוציאה הסכמות של "תרבות", שהתקיימה בחול המועד סוכות ש.ז. הוציאה, שבה השתתפו 212 צי-ריס, מהם ספליט באי-כנה הסתדרויות הנוער, עברה מתוך התעוררות והתענינות מרובה והשאירה רושם נכר בחיי העבור היהודי. כשליה מיוחדת של ה"ברית" ה-ה-תהי בוויצה הזו המפורר יצחק ל מ ד נ, שהודעה בה על המצב הנוכחי בתרבות העברית ובתנועה ועל תשודותיה של ה"ברית העברית הפולמית". באם גם חבר הו"ח"ה של ה"ברית" ד. ל י ס י י על מצב התנועה בליסא והכוסר נתן גריב-בלט על התפרות והספר העברי. בוויצה נתקבלו פה אחד החלטות אלה בדבר הב. (1) הוציאה מקדמק בברכה ובשמחה את דבר יכוד "הברית העברית הפולמית" ורואה בארגון הכחות העבריים הכרח הסעה ואת האפשרות היחידה לקים את המפעל העברי וליצור תנועה עברית לכל גלויות.
- (2) הוציאה מצהירה על כניסתה של "תרבות" לויסא אל ה"ברית העברית העו-למית" בתור סניף ארצי.
- (3) הוציאה מחליטה, ה"תרבות" בליסא תתאום את מבניה הארגוני ומסגרת עבו-דתה לכונן הפעולה של ה"ברית העברית".
- (4) הוציאה שולחת את ברכתה ליועד המרכזי של ה"ברית" בכרלין ומביעה את הקוחה, שהו"ח"ה יעשה את כל המאמצים הדרושים לכס ארגון הכחות העבריים בכל היולם בזמן הכי קצר וקטם כנוס הקונגרס העברי הראשון בזמן הכי קרוב.
- (5) הוציאה מכריזה על מעט אטקא ודורשת מכל הוצרים והעסקנים, המוסדות והסתדרויות לכדר את המפעל ולסימו עד ראש חודש סטקו ש.ז.
- (6) הוציאה מגיבת את כל המוסדות העבריים, אגודות הנוער העברי ואת כל העבריים בליסא לשם מפעל הכלל.
- (7) על יסוד החלטות הקונגרס הציוני הי"ד פונה הוציאה אל כל הציונים במדינה בדריסה להשתתפו באופן פעיל במפעלי ה"ברית" ובתור הראשון במפעל הכלל.
- (8) הוציאה מכריזה על מגיבת למען "קרן התרבות" וחובבת את טיועם של כל הציונים והעסקנים העבריים לסדור המגיבת ולהצלחתה.
- החברים בליסא ממטיבים לנה. השמולה רחבה לטובת ה"ברית" על ידי מאמרים, טעוים שיוחדים, המבקרים את צרי המדה, ע"י אספות עם ומטיבות בהוגיה מעומצמים וכדומה. מפעל הטלע מתנהל ע"י החברים במרץ רב. כ 6000 סלעים נתלקו להעצה. בעוד ימים מספר יוצא הדו"ח סולובייצק לליסא לשם סיוע לחבריה המקומיים במפעל המעש ובמגיבת עטובת קרן התרבות, שתתחיל עה בואו של דר" נוקובייצק. יש לקוות, שמפעל הנכע וביחוד המגיבת לטובת קרן התרבות בליסא יסיועבמדה מרובה להקלת הנבל החמרי הנורא המציק על מוסדותיהם העבריים.

נארינו: לפני ימים מועטים נתקבל מכתב מראש הרבנים במצרים ואגפיה, הרב ה י י ס ב ח ו ס, בו הוא מודיע לוח"ה, מישתדל לעשות מה שבאפשרותו לטובת מפעלי ה"ברית" וביחוד לטובת מפעל הנלע. הרב נחום מצוי בטכ-תנו זה הצעות אחדות בדבר בית מדרש לרבנים ע"י המכללה העברית בירושלים.

טולניה: המעב הסכטלי החמור של יהודי פולניה מבטי, לצערנו הגדול, את רשומיו גם על התנועה העברית הנודעת ההת טבלת. הוציאה הרביעית של "תרבות" בטולניה, שהתקיימה בחוהמ"ס דנה על מעבה של התנועה בטולניה. מתוך הדו"ח, מספר הועד המרכזי של "תרבות" יט לראות, מכרכת מוסדות-התנוך של "תרבות" נמצאים: 66 גבו ילדיה, 175 בחי ספר עממים, 10 גמנכיות, 5 טמיכריונים למורים ורגנות ו 2 קורסים פדגוגיים. במסך שלס הלינים הארו-נות כונדו מטעם המר"ט כ 60 מוסדות הננך עבריים חדשים. "תרבות" נותנה גם עזרה טוציאלית לתמידיה. לרגלי המעב הסכטלי הקשה הורע מעב בריאוגו של הילד העברי בטולניה, ולפיכך נודרו בעונת הקיץ באות-דטא לחלטידים בפר-בת הערים הגדולות. בטנות תר"ץ ותדע"א ערכה "תרבות" 24 מוסדות-קיץ ליל-דיס. "הברות" מנתלת ג"כ עבודה טועיטית-טלעטוט, עבודת-העך בין המודה ובין בית הנפר. התקציב ההדגרי של "הברות" בטולניה מגיע בערך ל 200 000 זהוב בוויצה הנתחפו 380 עורים מכל הערים, המוסדות והטיאות העבריים הקיימים. הו"ח"ה של ה"ברית" טלת לוויצה זו את חברו הדו"ח מ. ס י י כ ס כטליה סיו-חד, הדו"ח פונט ברך את הוציאה בעם הו"ח"ה של ה"ברית" וברך בהרצאה מיוחדת

את הכנית ה"ברית" ותפקידיה. חברנו דר" יעקב כהן ימך לימין שליחנו המיוחד. הויעדה הצהירה על כניסתה של "תרבות" פולניה אל ה"ברית העברית" בתור סניף ארצי. חברינו בפולניה עדיין לא התחילו במפעל הסלע, לרגלי מפעל הפעת הספר העברי "בער", המהנהל כעת בכל ערי פולניה. בראשית דצמבר ט.ז. יגשו החברים למפעל ה"ברית".

ד ל ר צ ב (גליציה המזרחית) עפ"י האינצ'יאטיבה של חדר"ד. ו ר פ ל נוכד בזלוצב סניף מקומי של ה"ברית", שהתחיל כבר בעבודת האר-גון ומפעל הכלי. בודעת החברים להרחיב את פעולתם ביתר ערי גליציה המזר-חית וליטד סניף גלילי מרכזי לכל גליציה המזרחית.

צ"כ"ח: פ ר ג: הכרפתה דר" הוה ס פ י ר א נענתה לקריאת הויע"ה בדבר יסוד סניפי ה"ברית" בצכיה. כמכתבה מיום 15 באוקטובר היא מודי-עה לוי"הם... אני נכונה לעשות כל אשר בידך לשם יצירת סניף ה"ברית" באיר וואן בישראל זו מלגנים, שאני גרה בה ושהיא עכשו מעין מדבר שממח בכל הנוגע לענין עברי... שלחנו לה סליקים וחמר תשולחי. ב 1 בגובמבני החקיקה אספו מוסדת של הסניף המקומי ונבחר ועד בן 7 אנשים, טבראשו יום-דת החברה דר" שפירא. הויעד התכנס בו ביום לישיבה ועבר תכנית-עבודה. החברים נגשים ליסוד סניפים מקומיים ביתר ערי צ"כיה.

מ ו נ ק ע: (רוניו הקרפסית) מנהל הגמסיון העברי במונקץ, דר" ה. ק ו ג ל הויעד לוי"הם, שהוא מקבל על עצמו לארגן את הסניף ברוסיה הקרפסית. מכיון שהחברים עטוקים כעת במפעל לטובת מוסדותיהם העבריים במדינתם, ההליטו להוועיל במפעל הסלע בחדש דצמבר ט.ז.

צ ר ט ה: הסניף הטריוזי נגם הוויטית אוקטובר למפעל הסלע. 700 סליקים נמצאים כבר במחזור. כמו-כן עומדת תכנית לעבודה העברית בער-טה, לארגון הסניפים בערי חסדה וכו". חקלוב הא"י בפריס, המטמט לחברים מעין בית עם עברי, סכר לו דירה קבועה, נפתח אולם קריאה, נוסדה ספריה. מנפר המבקרים הולך וגדול. מדי טבוא בטרות הרעאות. בימים הקרובים התכנס אספת עם גדולה בפריס בקטר עם מפעל הסלע ויתר מפעלי ה"ברית". התאמנות של חב-רנו בפריס מוקדמת כעת לאחודה של כל הסניפים ברחבי פריס ופרוריה ולי-צור גוש עברי מאוחד. בעבודה הסניף בפריס ממתתף גם חבר המועצה של הברית ורב דר" א י ז נ ט ט ד ס, העומד בראש הסתדרות המורים העבריים בפריס.

הויעד המרכזי עומד בקטר עם החברים בטוריה, טויעריה ויוד בדבר יצירת סניפים ארציים. המו"מ עודנו נמשך ויט לעות, טבקרוב יגיע לידי גמר ובעזרת חיובית.

*****
*****
*****

ב ע ת ו נ ו ת

הויעדה העברית

מ.ק. כותב ב"השולס" גליון כ"ח ט.ז. בדבר הכנסיה העברית ככרלין... הבה ונחזיק טובה לחברים ד. ליפוף ודר" ט. רבידוביץ מברלין, כבימלם ומרצם נחיקמה לבו הכנסיה הזאת בסגות הרעות והקסות חללו. כמעט שלא האמנו באפשרות המפעל הזה... כ"כ גברה האדישות והכסלון במחנכו... והנה ראינו, סרצון אמיץ דורה נלחבה עמוייסלטר את הקרח הזבורי גם בזמן הספל והדכאון הכללי. הויעדה עברה מתוך רוח-רוח והחליטה החלטות באות והקימה מכון הסתדרותי, אשר נקרה, כו יפעל באותה רוח האמונה והבטחון בעדפת התביעה העברית ובוז יחיה הקר-בון גם לנצחונה...

ובמאמר "אל הדגל" כגליון ל"א הוא עומד על יסוד ה"ברית העברית":
... יסוד ה"ברית" הויעה מפעל הצלח לחנועהנו הלאומית ברגע מצו-קתח חכי גדולה. זוהי קריאת גיוס לכל הסנידים שעוד נסאר בהם מתום המחטבל הלאומית, שעוד לא הוצפו מגלי הזדון של הסמיעה המה-טבתית-חלכותית בחורן ה צ י ו נ ו ת, אשר היא גרושה ומטוכנת עוד יותר מן הסמיעה המתגברת שמחוך לצירכות, כי בעוד טו האחרונה סרצופה גלוי וככר לכל קין, הרי הראמונה מתכסיה בסליח מצויצה של ציונות, תחיה לאומית. תקומת העם, ואפילו בדברי טבה ללסון העב-רית ותרבותה המתהוים... בארץ ישראל, ואם זה נוסעה את הארס בלב העם, וביחוד בלב הכויר... זיוף אכזרי הוא לקרא חנועה ל א ו מית לזו, טכל מבטיה נחנאם בליונות נכר... חנף ומרמה היא, ששמכרזים על נאמנות ומסירות לפניני הלאום וכל מעשה סיועים עומד בסתירה גמורה להכרזה זו. -- והלא זו ה י א א ציונות של ימינו אלה! ...
והוא מטיים את דבריו:

...הברית העברית העולמית היא קריאת גיוס לשרידים מסומרי הגחלת העב-
 היוממת, להתאסף אל תחת דגלם ולהתקיף את האסימילציה הזדונוה בקרב המחנה
 הציוני עצמו... עלינו להקים של מכונה את "בריתנו" ולעשותה כח צבורי
 כביר אובים, אשפ יטה את הציונות מדרך תצורתה ויעמידה על אותה הדרך
 היחידה, שפובילה אל תכליתה--דרך התחיה: האלאומית ב פ ו ע ל, דרך ההת-
 חדשות והתרענות של התרבות הלאומית... דרך האמת והשלמות הנפשית טאי-
 נה עושה להטים כהכזבת כוזבות, אך מוכיחה לעולם בעליל, שאמנם יש כאן
 אומה מועקה ומאוחדה כלשונה ובחזונה הלאומי.

י. ק ל י נ ר ב קורא לכנסיה העברית בגרלין בשם " הלסינגפורם של העברים"
 הוא כותב ("הינס" מספר 149 1931):

...בשנת 1908 החליטה ועידת ציוני רוסיה כהלסינגפורם על עבודת החיה
 בסנת 1931 נסו כנסיה העברית לעוד צעד-מהפכה מעין זה בתחום התר-
 בות העברית... בכנסיה נוסדה ה"ברית העברית העולמית". אולם ערכה של
 הכנסיה הוא לא ביצירת האורגן הזה בלבד...אלאבסרידה הגדולה באחד-
 העמיות, בתורה של ה"מרכז הרוחני", בתורה הרוואה "מרכז מכאן ו"היקף"
 מכאן. המורדים לא יצאו והנצחון הסלם בידם, אולם מרידה זו היא יותר
 מאפיוזיה. כאן לפנינו נסיון של הלסינגפורם עברי... דר" רבידוביץ יצא
 בהרצאתו, שהיחה כולה מכוונת נגד ההסקפה המקובלת במחבנו. בהחלשות
 וכרצינות דבר על ערך היצירה בגולה. הצרעה עמד על גם על ערכה הפנאי
 של א"י והתקפת שאנו תולים בה. אולם לדעתו בכל מסום שהתפוצות חיות;
 ערך לחיות בהן מרכז-יצירה. "תלמוד בבלי" ו"תלמוד ירושלמי" אינו מס-
 רה בלבד...אם לא תהא יצירה עברית בגולה-תהא יצירה, אולם לא עברית...
 אפילו אם הגולה לא האריך ימים ולא תתקיים אלא עוד עשרות שנים-היא
 זקוקה ליצירה משלה, לתרבות עברית יוצרת...

על מהות ה"ברית העברית העולמית כותב דר" ה.נ. ש פ י ר ט ב"אידישע
 טיימע", קובנה, מספר 3846: לפי דעתו של המחבר שלשה מומנטים חשובים בה:
 ...הברית העברית העולמית שואכת לפתח ולהרחיב את הדבור העברית-הספרות
 העמית והאמנות. אולם אין דרכי הנועה תיבותיה סכניים בלבד וכאן אנו
 נתקלים ביסוד השני של ה"ברית", היינו ביצירה העברית... ה"ברית" צרי-
 כה להכשיר את הקרקע ליצירה בכל גלויה. ה"ברית פונה בפנודתה אל עכרה
 של האומה הישראלית, בו נוצרו קנינים תרבותיים לאומיים, שעליהם יש
 ליצור את הירכים החדשים בעתידנו. אולם אין זאת אומרת, שהברית צריכה
 להירח שמרנית, להפך ה"ברית" תפתח את סכריה לכל רצון חדש יצירתו,
 מתוך הכרה ברורה, כי כל מחלקת לשם שמים מביאה ברכה לתרבות ולתנועה...
 אולם ברי לנו, שאין השפה גרידא יכולה לסמור על קיומנו הלאומי ולכן
 ה"ברית" מבססת את עבודתה על הקשר החי עם ארץ-עברנו ועתידנו... היצי-
 רה העברית כמונן ההסטורי היא הסיבה אחת, שנועצה בארץ ישראל ובארצות
 מושבותינו וכל התלקים קטורים זה בזה. אולם נקודת הכבד של יצירתנו
 היחה המיד ארץ ישראל, שאליה היו נוואות עיני כל ישראלי וגם להכא ניצור
 את ערכינו התרבותיים אך ורק בקשר אמיץ עם תנועתנו הלאומית...

על שאלה ה"מרכז וההיקף" עומד ארוכות ש. ר ו ז נ פ ל ד ב"הדואר", ניו-
 יורק. בטאמרו נוטה המחבר יותר לאלה שראו בכנסיה העברית בגרלין זכות
 לגולה להיות שותף לארץ ישראל ביצירה תרבות ישראל. הוא תומך בנדעתו
 של דר" רבידוביץ, טיט צורך לתקים את ההיקף, להחלימו ולהחיותו. הוא כותב:
 ...עריך לאמר, טכל המסובים הנכבדים בגרלין שכחו, או הסכיחו את העוב-
 דה ההיסטורית, כי אין מרכז ואפילו רוחני נברא רק כהסכם וגזרת הכ-
 מים, כי יותר מסהטרכוזיות תלויה ב מ ק ו ס , תלויה היא כנסית הסבי-
 בה או ההיקף לראות את המקום ההוא כמרכז לו...

וכאן המחבר עומד לנתח את תורתו של אחד-העם, אבי-המרכז הרוחני "ומוכיח,
 שבטעה טאח"ה דבר על ארץ ישראל כעל מרכז רוחני לא על ארץ ישראל של עכ-
 טו דבר ובטכנר על ההיקף, לא כלטי הגולה של עכטו כוון. לפי התנאים
 הנוכחים הגולה עודה הולכת ויוצרת ערכים תרבותיים חשובים ואף היוטבים
 בארץ טאבו את תורתם מן הגולה. אין המחבר כופר בערך הגדול של יצירת ארץ
 ישראל בשנים האחרונות

...טובן-הוא כוחנו- טאני איני בא לבטל את הנקטה בארץ קמאמין אני,
 כי כעבור דורות אחדים יבא בארץ ישראל מרכז רוחני ליהדות, אטר יה-
 יה הביב ואהוב של כל העם, אבל האמונה הזאה בעתיד אינה מהייבת את
 ההוה, כי כבר עתה יסיה דעתו מן ההיקף ואת כל עמלו ירכז במרכז הזה...
 ...ומכיון, טאחים וטוחפים אנו לדבר אחד, הבה איפוא ונטתהף כלנו
 ביצירה גם בטחילנו וגם בטביל המרכז, טעדיין לעזרתנו החמרות והרוחני-
 נית הוא עריך וה"גאווה המרכזית" טוב טכלה תחלוף...

ביודיטה רונדטוי", כלי מבטאה של ההסתדרות הציונית בכרמניה אנו קוראים
 בגליון 71 ט.ז. על יסוד ה"ברית העברית" ומפעל הטלע דברים אלה:

הרחיק ללכת. לא רק על ההסתדרות הציונית, כי אם גם על ארץ ישראל עצמה אין צורך לסמוך, כלומר אין עלינו לעשות את הנושא הרבותני בגולה תלויה בדעת הרבותני בא"י. אין טעם להטיל על כפירה בעיונות או בארץ ישראל. פה יש רק חפץ טבעי ובריא לעורר ביהדות הגולה את-רת חובה וכבוד ביהם להעדרות התרבות שלה. לא פושטי יד עלינו להיות אלא נותני יד הסתהפות ובכין לסט יצירת התרבות המסופת שלנו, בחפון-זוח כבארץ ישראל... רקיון זה ודאי נתן לזכוח ולבקר, אבל אין סכס סביסודו הוא בריא ויש ביכולתו לעורר את המרץ והאמונה בלב העברים "בני הגולה. אולי ע"י כך יתגבר בלבם החסך לעשות בעצמם איזה דבר ולקח לעשות ליסועות מחברינו בארץ ישראל, טחם מצדס מחכים גם הם לפעולה מצדנו...

"העברי", כלי מבטאה של "הסתדרות העברים" באנטורפן, מקדיש מאמר ל"סלע" (ב" חרן ט.ז.) אחרי סקירה כללית על המצב הכלכלי, המדיני והתרבותי של עמנו בארצות הטובות וגם על העובדה הנוראה על החזית הספרמית, הוא ממסיר:

... סכעי-חוא הדבר, שפחד תקף את הכחות הערים שביהדות ואוזרים את מרצם להסרה את ההמונים אל המסילה החדשה-חיסנה, אל המסילה העברית הלאומית. מטעם זה מצעה ה"ברית העברית העולמית" חזי באמן לטאופותיה בלבנות שדואגים לגורל העם חן חן בגולה והן בארץ... לסוף פונה המחבר לכל היהדות הבלגית בקריאה להסתתף במפעל הסלע ולעזור בהקמת ה"ברית" והתנועה העברית.

פ ו נ ו ת

--- הוציאה התקיעית של הסתדרות "החלוץ" בגרמניה, שנתקיעמה באוסטובר ט.ז. קבלה בין טער ההלסותיה והלטה זו על ה"ברית":

" הוציאה התקיעית של "החלוץ" בגרמניה מקדמה בברכה את דבר יסודה של ה"ברית העברית העולמית" זרואה בה את המכון העל-יון והמקיף של התנועה העברית העולמית. הוציאה דורפת מאח מרכז "החלוץ בגרמניה, שישתתף באופן פעיל בעבודת ה"ברית העברית העולמית" ויהפוך בכל מפעליה".

--- מפעל ה"בער":

כידוע לקהל העברי, התאחדו הוצאות הספרים "דבר", אמנות ו"סטיבל בהכרה בצר לסם הפעת הספר העברי. מריה. נ. ב י א ל י ק, העומד בראש מפעל "בער" נמצא כעת בפולניה ועומד לבקר בלוח החברים העוזרים על ידו עוד ארצות טונות במזרח ומערב אירופה. אנו מקוים, שחברינו ישתתפו במפעל הפעת הספר העברי ויהלן במסירותה את מפעל הסלע של ה"ברית" באספות ובמסיבות, שתערכנה לסם הפעת הספר העברי, לפי ההסכם בין הועד המרכזי של ה"ברית" ובין הברת "בער".

--- אנו לעורר את תשומת לב חברינו על דבר המיכתה של הנהלת הסתדרות הציונים בגרמניה, שעליה עמדנו כבר בראשית גליון זה. ההנהלה הציונית עוררה את חבריה, שכל ע ו ע ל צ ר י כ ל ה י ו ת ג מ ס ו ל ע וכי בכל קהלה יהודית צריך להיות סגנות ה"ברית העברית העולמית" כדאי היה, שססתדרות הציוניות בכל הארצות תעסוקה כדוגמתה של הסתדרות הציונית בגרמניה ותחייבנה את כל האגודות הציוניות ליסד סניפים ל"ברית" בכל עיר ועיר ושכל חבר יחא כולע את סלע ה"ברית".

|||||

חברים, השתזפו במפעל הנלע במקומכם, חזיו עושים ומעשים כאחד!

חברים מחבקים להמציא לנו את הכספים טאסנו כבר במפעל הסלע.
 את הכספים יש לשלוח : בגרמניה : Postscheckamt Berlin Nr.147502
 Dr.S.Rawidowicz.
 מחוץ-לארץ : Dr.S.Rawidowicz, Berlin-Charlottenburg, Gervinusstr.
 23

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk